

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

DOW-S-IV.7032.3.2021.DA

Wrocław, dnia 2 grudnia 2021 r.

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.), w związku z art. 237 i 378 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973)

orzekam

odmówić zobowiązania Anety Zajęc – Ratajczak, prowadzącej działalność pn. „Odchowalnia Drobiu, Aneta Zajęc-Ratajczak, Ligota Piękna, ul. Prosta 32, 55-114 Wisznia Mała” do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego, o którym mowa w art. 237 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973), instalacji do chowu drobiu w Ligocie Pięknej przy ul. Prostej 32.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 13 stycznia 2021 r., znak: OŚ.6232.1.2021 Wójt Gminy Wisznia Mała zwrócił się do Marszałka Województwa Dolnośląskiego z wnioskiem o zobowiązanie Anety Zajęc-Ratajczak prowadzącej działalność pn. „Odchowalnia Drobiu, Aneta Zajęc-Ratajczak, Ligota Piękna, ul. Prosta 32, 55-114 Wisznia Mała” do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego instalacji do odchowu drobiu w Ligocie Pięknej przy ul. Prostej 32. W swoim piśmie Wójt informuje, że przedmiotowa działalność wiąże się z uciążliwościami zapachowymi (emisją odorów) oraz występowaniem dużej ilości owadów (much).

Na przedmiotowej fermie prowadzony jest odchów drobiu z maksymalną obsadą 10 820 sztuk ptaków (238 DJP). Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 51 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839) jest to przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Na podstawie art. 378 ust. 2a pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973) organem ochrony środowiska właściwym w przedmiotowej sprawie jest Marszałek Województwa Dolnośląskiego.

Uznając swoją właściwość miejscową i rzeczową, zawiadomieniem z dnia 1 lipca 2021 r. znak: DOW-S-IV.7032.3.2021.DA Marszałek Województwa Dolnośląskiego wszczął z urzędu postępowanie w sprawie zobowiązania prowadzącego „Odchowalnię Drobiu, Aneta Zajęc-Ratajczak, Ligota Piękna, ul. Prosta 32, 55-114 Wisznia Mała” do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego dla instalacji do odchowu drobiu (indyków) w Ligocie Pięknej przy ul. Prostej 32. W celu ustalenia, czy zachodzi przesłanka wydania rozstrzygnięcia w sprawie, tut. organ przeprowadził w dniu 30 lipca 2021 r. wizję lokalną przedmiotowej fermy. Termin wizji wyznaczony został w porze letniej, w okresie występowania wysokich temperatur – czynnika sprzyjającego powstawaniu uciążliwości zapachowych oraz rozwojowi much. Celem

wizji była ocena stanu faktycznego na terenie fermy, weryfikacja stopnia uciążliwości odorowych i występowania owadów oraz ocena występowania zarzutów podnoszonych przez Wójta Gminy Wisznia Mała w cyt. na wstępie piśmie i tym samym zbadanie zasadności zobowiązania prowadzącego instalację do wykonania przeglądu ekologicznego.

W trakcie oględzin stwierdzono, co następuje (na podstawie protokołu z dnia 30 lipca 2021 r.).

Wizja odbyła się przy warunkach atmosferycznych: bezwietrznie, bez opadów, wysoka temperatura otoczenia. Najbliższa zabudowa mieszkaniowa znajduje się ok. 70 m w kierunku północnym i ok. 150 m w kierunku zachodnim od fermy.

Przedmiotem oględzin była instalacja do odchowu drobiu, w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, tj. budynki inwentarskie i zbiorniki na paszę. Na terenie odchowalni znajdują się 2 budynki inwentarskie. Odchów prowadzony jest w budynkach nr 5 i 6 (odchowalnie). Budynki inwentarskie wyposażone są w wentylację mechaniczną składającą się z 14 wentylatorów ściennych łącznie, na terenie odchowalni znajdują się 3 zbiorniki na paszę. Ponadto, przy budynku nr 5 zlokalizowana jest instalacja do spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej 149,4 kW opalana węglem kamiennym. W dniu wizji kocioł nie pracował.

W trakcie wizji nie stwierdzono występowania nadmiernego odoru na granicy fermy ani na jej terenie. Odory były odczuwalne w nieznacznym stopniu jedynie wewnątrz zasiedlonych budynków oraz przy wentylatorach na bocznych ścianach budynków.

Wewnątrz oraz na zewnątrz budynków inwentarskich nie zaobserwowano występowania zwiększonej ilości owadów (much).

Ponadto, na terenie odchowalni nie stwierdzono zalegającego obornika poza budynkiem. Prowadzący instalację wyjaśnił, że obornik jest usuwany po zakończeniu cyklu odchowu (co 5 tygodni) na tył każdego z budynków i wywożony w ten sam dzień transportem przez odbiorców zewnętrznych (rolników). Usuwanie obornika z pojedynczego budynku odchowalni trwa jeden dzień, a cały cykl czyszczenia trwa ok. 2 dni.

W trakcie wizji zlokalizowano potencjalnie źródło pochodzenia much, tj. w stodole do przechowywania bel słomy stosowanej jako podłoże do odchowu i chowu indyków. Prowadzący instalację zobowiązał się do zgazowania pomieszczenia min. 1 raz w tygodniu, zwłaszcza przy dostawie świeżej słomy. Zalecono regularne usuwanie z betonowego podjazdu do wiaty zgniętej słomy z ziemią. W celu weryfikacji skuteczności stosowanych metod dezynfekcyjnych w wiacie ze słomą, dnia 30 sierpnia 2021 r., odbyła się kolejna wizja lokalna, podczas której stwierdzono mniejszą liczbę much niż w trakcie oględzin sprzed miesiąca.

Rodzaj wymaganego pozwolenia dla instalacji chowu drobiu warunkowany jest ilością stanowisk drobiu w budynkach inwentarskich. Zgodnie z ust. 6 pkt 8 lit. a) załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. poz. 1169) instalacja do chowu lub hodowli drobiu więcej niż 40 000 stanowisk dla drobiu i powyżej wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego, o którym mowa w art. 201 ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Na przedmiotowej fermie ilość stanowisk drobiu (piskląt) wynosi 10 820, zatem uzyskanie pozwolenia zintegrowanego nie jest wymagane. Tym samym, do przedmiotowej instalacji nie mają zastosowania konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń ustanowionych decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r., ponieważ odnoszą się one do działalności określonej w pkt 6.6 załącznika I do Dyrektywy IED: intensywnego chowu drobiu z ponad 40 000 stanowisk dla drobiu.

Stan formalno-prawny w zakresie emisji substancji do powietrza z przedmiotowej instalacji

do odchowu drobiu jest uregulowany w postaci decyzji Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r. znak: DOW-S-IV.7221.2.2018.IM udzielającą pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza Przedmiotowa decyzja określa rodzaj instalacji będącej przedmiotem pozwolenia, źródła powstawania emisji, rodzaj i ilość gazów i pyłów dopuszczonych do wprowadzania do powietrza, parametry techniczne emitorów, urządzenia ochronne mające na celu redukcję emisji do powietrza oraz ilość wykorzystywanej paszy. Wielkość emisji dopuszczalnej substancji do powietrza z instalacji określono zgodnie z danymi zawartymi w: „CORINAIR – The EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook – 2009, część 4.B Animal husbandry and manure management, publikowane przez EEA” oraz „Zależność między nowoczesnymi systemami produkcji drobiarskiej a ochroną naturalnego i produkcyjnego środowiska”, prof. dr hab. Zbigniew Dobrzański, Akademia Rolnicza, Wrocław 2002” (przyjęto wskaźniki emisji: 0,295 kg NH₃/rok/ptaka, 0,0059 kg H₂S/rok/ptaka) oraz „Biuletyn Instytutu Kształtowania Środowiska nr 4/IX z 1982r.” (przyjęto wskaźnik emisji 0,095 kg pyłu/rok/ptaka).

Podstawą do wydania ww. pozwolenia było wykazanie we wniosku, że substancje wprowadzane do powietrza z terenu, do którego prowadzący instalację posiada tytuł prawny, nie powodują przekroczenia poziomów dopuszczalnych określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r. poz. 845) oraz wartości odniesienia określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87) poza terenem do którego prowadzący instalację posiada tytuł prawny. Ocenę oddziaływania odchowalni na powietrze atmosferyczne przeprowadzono metodą obliczeniową. Obliczenia rozprzestrzeniania się gazów i pyłów w powietrzu zostały przeprowadzone zgodnie z metodyką określoną w załączniku nr 3 ww. rozporządzenia Ministra Środowiska. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu.

Na terenie fermy jest eksploatowana instalacja spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej 149,4 kW opalana węglem kamiennym, nie wymagająca pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, dla której Marszałek Województwa Dolnośląskiego określił wymagania w zakresie ochrony środowiska (decyzja z dnia 24 kwietnia 2018 r. znak: DOW-S-IV.7221.4.2018.IM).

W myśl z art. 237 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania instalacji na środowisko, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, zobowiązać prowadzący instalację podmiot korzystający ze środowiska do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego. Przegląd ekologiczny dotyczy całej instalacji i określa m.in. oddziaływanie instalacji obejmujące oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska. Zgodnie z art. 239 ustawy *Prawo ochrony środowiska* organ może ograniczyć zakres przedmiotowy przeglądu ekologicznego.

Przegląd ekologiczny zgodnie z orzecznictwem jest instrumentem prawnym, który może zostać zastosowany w stosunku do prowadzącego instalację w ostateczności, tj. w przypadkach gdy organ nie ma możliwości dokonania ustaleń dotyczących negatywnego oddziaływania na środowisko w inny sposób (np. w ramach prowadzonych przez organ postępowań administracyjnych lub na podstawie prowadzonych przez WIOŚ pomiarów emisji oraz badań monitoringowych środowiska). Ponadto, decyzja nakładająca obowiązek sporządzenia przeglądu ekologicznego jest decyzją, która ma na celu wykazanie czy występuje negatywne oddziaływanie instalacji na środowisko oraz jaka jest skala oddziaływań, po to,

żeby organ miał podstawę do prowadzenia dalszych działań, np. wprowadzenia do pozwolenia dodatkowych warunków ograniczających stwierdzone negatywne oddziaływanie na środowisko bądź wydania decyzji ograniczającej oddziaływanie na środowisko stosownie do art. 362 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

Nałożenie obowiązku opracowania przeglądu ekologicznego w zakresie potencjalnych oddziaływań instalacji na powietrze atmosferyczne, w związku z emisją powodowaną przez zwierzęta inwentarskie, nie ma uzasadnienia. Należy zwrócić uwagę, że postępowanie w sprawie nałożenia obowiązku sporządzenia przeglądu ekologicznego ma charakter wyjątkowy, co oznacza, że organ powinien mieć na uwadze, że jest to wyjątek od reguły, który może być stosowany tylko wtedy, gdy nie da się udowodnić negatywnego oddziaływania na środowisko przy użyciu innych środków dowodowych. Tymczasem w ramach postępowania o wydanie ww. pozwolenia z dnia 23 kwietnia 2018 r. znak: DOW-S-IV.7221.2.2018.IM na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza przedstawiono szczegółowe dane dotyczące tej konkretnej instalacji. Trudno uznać, że miałoby sens oczekiwanie *de facto* tych samych danych w ramach innego postępowania, skoro są one już przedstawiane w ramach postępowania o wydanie pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Z uwagi na fakt, że na przedmiotowej fermie brak jest technicznych możliwości usytuowania punktów do pomiarów wielkości emisji zgodne z normą PN-Z-04030-7:1994 - „*Ochrona czystości powietrza. Badanie zawartości pyłu. Pomiar stężenia i strumienia masy pyłu w gazach odlotowych metodą gravimetryczną*”, analizę rozprzestrzeniania się gazów i pyłów w powietrzu wykonano metodą obliczeniową i nie wykazano przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

Brak jest również uzasadnienia do zobowiązania opracowania przeglądu ekologicznego z uwagi na emisję odorów. Uciążliwość odorowa nie jest normowana w powietrzu zatem brak jest możliwości określenia jej wpływu na środowisko i oceny jej uciążliwości. Brak jest bowiem aktów wykonawczych, mimo delegacji zawartej w art. 222 ust. 5 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, dotyczących wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu oraz metod oceny zapachowej jakości powietrza.

Głównym źródłem powstawania odorantów, w tym siarkowodoru, amoniaku, tlenu azotu, a także aldehydów, amin, węglowodorów aromatycznych, kwasów organicznych oraz związków siarki w budynkach inwentarskich są odchody zwierząt oraz zachodzące procesy enzymatyczno-mikrobiologicznej mineralizacji związków organicznych jak wskazano w dokumencie pn. „Lista substancji i związków chemicznych, które są przyczyną uciążliwości zapachowej” praca zbiorowa sfinansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zlecenie Ministerstwa Środowiska, listopad 2016 r.

W związku z powyższym, wobec braku określonej przepisami metodyki ustalania zapachowej uciążliwości powodowanej przez instalację do chowu drobiu jako miarę zasięgu występowania emisji złowonnych można wykorzystać ustalenia oceny rozprzestrzeniania się w powietrzu amoniaku. Wg danych literaturowych [Kośmider, Mazur-Chrzanowska B., Wyszyński B., *Odory PWN 2002*] uwzględnionych w dokumencie pn. „Wytyczne dotyczące praktycznego zastosowania Konkluzji BAT w zakresie intensywnego chowu drobiu i świń”, Ministerstwo Środowiska, sierpień 2017 r. próg wyczuwalności węchowej amoniaku wynosi 0,1 ppm tj. $75\mu\text{g}/\text{m}^3$ a próg rozpoznania 0,5 ppm. Zgodnie natomiast z informacjami zawartymi we wniosku o wydanie pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza najwyższa wartość stężeń średniorocznych amoniaku z tłem wynosi $49,996\mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie przekracza dopuszczalnej wartości odniesienia $50,0\mu\text{g}/\text{m}^3$. Potwierdzeniem tego jest fakt, że podczas dwukrotnej wizji tut. organ nie stwierdził aby przedmiotowa instalacja była źródłem uciążliwej emisji zapachów do środowiska.

Obowiązek sporządzenia przeglądu ekologicznego ze względu na występowanie dużej ilości much również nie znajduje uzasadnienia. Podczas dwóch dowodów z oględzin nie potwierdzono informacji ich nadmiernego występowania w stopniu odbiegającym dla tego rodzaju prowadzonej działalności. Ponadto, brak jest w prawodawstwie polskim regulacji na temat występowania owadów w środowisku, tj. metod referencyjnych pozwalających zbadać ich rodzaj, źródło pochodzenia i ilość. Brak jest również norm dotyczących ilości i rodzajów owadów mogących występować na terenie instalacji i poza nią.

W myśl art. 237 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania instalacji na środowisko organ ochrony środowiska może w drodze decyzji zobowiązać podmiot prowadzący instalację do sporządzenia przeglądu ekologicznego. Biorąc powyższe wywody pod uwagę, w ocenie tut. organu brak jest przesłanki wykazującej okoliczności negatywnego oddziaływania instalacji na środowisko w związku z uciążliwościami zapachowymi oraz występowaniem dużej ilości owadów (much). Z uwagi na powyższe, zobowiązanie prowadzącego instalację do sporządzenia przeglądu ekologicznego jest bezpodstawne.

Pouczenie

Od decyzji służy odwołanie do Ministra Klimatu i Środowiska za pośrednictwem Marszałka Województwa Dolnośląskiego - Wydziału Środowiska, ul. Walońska 3-5, 50-413 Wrocław, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art. 127 § 1 i 2, art. 129 § 1 i 2 *Kodeksu postępowania administracyjnego*).

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 1 i 2 *k.p.a.*).

Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 *k.p.a.*).

Marszałek
Województwa Dolnośląskiego
z up.
Z-ca Dyrektora Wydziału Środowiska
Monika Poważna

Otrzymują:

1. Pani Aneta Zając-Ratajczak - strona
Odchowalnia Drobiu, Aneta Zając-Ratajczak, Ligota Piękna, ul. Prosta 32, 55-114 Wisznia Mała
2. DOW-S – aa

Do wiadomości:

Wójt Gminy Wisznia Mała
ul. Wrocławska 9, 55-114 Wisznia Mała

